

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - **13749864**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

07 Ekim 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUSTAFA BİLİCİ'NİN
TBMM 7/28101 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/28101
GK 162

SORULAR

Basına yansıyan haberlere göre, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın İzmir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ekipleri tarafından İzmir'in Tire ilçesi Karateke mevkiinde yapılan denetimlerde, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin açık alanda vahşi çöp depolama yaptığı tespit edilmiş ve bu nedenle 3 milyon 739 bin 452 TL idari para cezası uygulanmış, ayrıca sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur.

Bu bilgilendirme ışığında:

- 1- İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne uygulanan bu cezanın gerekçeleri nelerdir?
- 2- Söz konusu vahşi çöp depolama faaliyetinin ne kadar süredir devam ettiği tespit edilmiştir?
- 3- Bu alanda yapılan denetimlerde başka hangi çevresel riskler veya ihlaller tespit edilmiştir?
- 4- Türkiye genelinde benzer vahşi çöp depolama vakaları tespit edilmiş midir? Varsa, bu vakalarla ilgili ne tür işlemler yapılmıştır? Yapılan işlemler hangi belediyelere yaptırım uygulanmasına sebebiyet vermiştir?

CEVAPLAR

- 1- 17.04.2025 kayıt tarihli şikâyet dilekçesiyle (16.04.2025 tarihli dilekçe); İzmir İli'nin Tire İlçesi'ne bağlı Karateke Mah. 144 ada 38 parseldeki mera vasıflı alana İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı (İBBB) tarafından düzensiz (vahşi) depolama yapıldığı, Harmandalı Tesisi'ne dökülmesi gereken çöplerin de bu sahaya döküldüğü ve çöplüğün çevreye daha zararlı hale geldiği, koku ve sineklerin arttığı, çöplüğe gelen başıboş köpeklerin insan ve hayvanlara zarar verdiği, büyük tırlarla taşınan çöplerin yollara zarar vererek kamu zararı oluşturduğu, çöplerin bu şekilde yönetilmesinden sorumlu olanlara gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

Söz konusu alanda yine şikâyetlere istinaden 30.10.2024 tarihinde yapılan çevre denetiminde; atıkların 2872 sayılı Çevre Kanunu ve Yönetmeliklerde öngörülen usul ve esaslar ile yasak ve sınırlamalara aykırı olarak (vahşi depolama) bertaraf edildiğinin tespitine binaen İBBB'ye 04.11.2024 tarihli ve 35.00.24.0168 defter sıra numaralı idari yaptırım kararı uygulanmış olup, 07.11.2024 tarihli ve 10883781 sayılı yazı ile tebliğ edilmiştir. Bahse konu tebliğ yazısında; alanda atık depolama faaliyetinin durdurulması ve bu kapsamda alana atık kabulünün yapılmaması, alanın rehabilite edilmesi gerektiği hususları da belirtilmiştir.

Öte yandan, 17.04.2025 kayıt tarihli şikâyet istinaden 06.05.2025 tarihinde aynı alanda yeni bir çevre denetimi gerçekleştirilmiştir. Yapılan denetimde İBBB uhdesinde olan alanda düzensiz (vahşi) depolama yapıldığı, alanın yakın çevresinde zeytinliklerin olduğu, alanda belediye atıkları ile muhtelif türde atıkların (inşaat/yıkıntı atıkları, park

bahçe atıkları, iri hacimli atıklar vb.) yığınlar halinde dökülü olduğu, alana atık dökümünün devam ettiği ve denetim sürecinde de üstü açık kamyonla park-bahçe atıklarının dökümünün yapıldığı, alandaki çöp sızıntı sularının toprak kanalları vasıtasıyla betonarme havuz ve toprak çukurda biriktirildiği tespit edilmiş olup; tüm bu hususlar 06.05.2025 tarihli ve C079273 seri numaralı tutanak, fotoğraf ve video çekimleri ile kayıt altına alınmıştır.

Bu doğrultuda; Çevre Kanunu'nun 20'nci maddesi birinci fıkrası (r) bendinde yer alan *"Bu Kanunda ve yönetmeliklerde öngörülen usûl ve esaslara, yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak atık toplayan, taşıyan, geçici ve ara depolama yapan, geri kazanan, geri dönüşüm sağlayan, tekrar kullanan veya bertaraf edenlere 90.000 Türk lirasından (623.242 TL) 360.000 Türk lirasına kadar (2.492.979 TL) ... idarî para cezası verilir."* hükmü, aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan *"Bu maddenin (ı) bendinin (1), (2), (3) ve (4) numaralı alt bentleri ile (k), (l), (r), (s), (t), (u), (v) ve (y) bentlerinde öngörülen idarî para cezaları kurum, kuruluş ve işletmelere üç katı olarak verilir."* hükmü ile 23'üncü maddesinde yer alan *"Bu Kanunda belirtilen idarî para cezaları, bu cezaların verilmesini gerektiren fiillerin işlenmesinden itibaren üç yıl içinde birinci tekrarında bir kat, ikinci ve müteakip tekrarında iki kat artırılarak verilir."* hükümleri gereğince ve 2872 sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğe (2025/1) göre 2872 sayılı Kanunun "Kirlenme yasağı" başlıklı 8' inci maddesinde yer alan *"Her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır."* hükmünün ihlaline binaen 3.739.452 TL (Üç milyon yedi yüz otuz dokuz bin dört yüz elli iki Türk Lirası) meblağında idari para cezası uygulanmıştır.

- 2- Bahsi geçen alana, dönem dönem atıkların döküldüğü ve vahşi depolama yöntemiyle atık depolandığı yönünde İzmir Valiliği'ne (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) ihbarlar ulaşmaktadır. Yine söz konusu ihbarlara istinaden 04.11.2024 tarihinde idari yaptırım kararı uygulanarak yapılan tebliğde; alanda atık depolama faaliyetinin durdurulması ve atık kabulü yapılmaması, alanın rehabilite edilmesi amacıyla Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin 31'inci maddesi uyarınca gerekli iş ve işlemlerin ivedilikle yürütülmesi gerektiği İBBB'ye bildirilmiştir. Ancak şu ana kadar rehabilitasyona yönelik hiçbir çalışma başlatılmadığı tespit edilmiştir
- 3- Söz konusu alanda yapılan düzensiz (vahşi) depolama ile alanda çöp sızıntı sularından kaynaklı yapay göletler oluştuğu görülmekte ve bu durum da çevresel kirliliğe sebebiyet vermektedir. Çöp sızıntı sularının arıtılmadan doğrudan toprakla temas etmesi sonucu, hem toprağın fiziksel-kimyasal yapısı hem de yeraltı su kaynakları olumsuz etkilenmektedir. Organik maddeler toprağın oksijen dengesini bozarak çürümeye ve kötü kokuya sebep olurken, sızıntı suyundaki mikrobiyolojik kirlilik sağlık riskleri oluşturmaktadır. Konum itibarıyla çöp sızıntı sularının yer altı sularına sızması ile Küçük Menderes Havzası'nın kirlenebileceği değerlendirilmektedir.

Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik kapsamında; çöp depolama alanlarında sızdırmazlık sistemleri (kil tabakası + geomembran), sızıntı suyu toplama ve arıtma sistemleri, yağmursuyu kontrolü ve drenaj sistemleri gibi yöntemler ile atık depolanması gerekmektedir.

- 4- Çevre kirliliğini önleme ve çevre kalitesini iyileştirmeye yönelik; her türlü tesis ve faaliyet ile bu tesis ve faaliyetlere ilişkin konularda izleme süreçlerini takip etmek,

gerekli tedbirleri aldirmek, mevzuata aykırılık veya ihlal tespit edilmesi durumunda idari yaptırım uygulamak dâhilindeki sorumluluklarımıza binaen söz konusu tesis ve faaliyetlerin çevre ve insan sağığı üzerindeki potansiyel etkisi göz önüne alınarak çevre denetimleri yapılmaktadır. Atık yönetiminin uygun bir şekilde sağılanması amacıyla çevre mevzuatı kapsamında Bakanlığıımız merkez ve taşra teşkilatında görevlendirilen çevre denetim ekipleri tarafından yapılan birleşik, ani ve şikâyet denetimlerinde Kanun'da belirtilen gerekliliklere uyulmadığıının veya yükümlölüklerin yerine getirilmediğinin tespit edilmesi durumunda tesis veya faaliyetlere idari yaptırımlar uygulanmakta; çevre ve insan sağığı için tehlike oluşturan tesis ya da faaliyetler ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır. Bununla birlikte çevre kirliliğine sebebiyet verenler hakkında, Cumhuriyet Savcılıkları'na suç duyurusunda bulunulmaktadır.

Bu doğrultuda; Bakanlığıımız merkez ve taşra teşkilatında görevlendirilen çevre denetim ekipleri tarafından düzensiz (vahşi) depolama vakaları da dâhil olmak üzere Türkiye genelinde 2024 yılından günümüze dek atık konulu 1.457 adet çevre denetimi yapılmış olup, 2872 sayılı Çevre Kanunu'na aykırı faaliyette bulunan tesislere toplamda 1.310.730.224 TL idari para cezası verilmiş ve 71 tesisin faaliyeti durdurulmuştur.